

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/21-12862-020
Otsuse kuupäev	4. jaan 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Veiko Kopamees, Anastasia Nezgovorova
Tarbija	
Kaupleja	Locoport OÜ, 12925424
Tarbija nõue	Lepingust vabanemine ja kauplejal hüvitise nõude puudumise tuvastamine.
Asja läbivaatamise aeg	21. dets 2021

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada.
2. Tuvastada, et osäühingul Locoport puudub 29.septembril 2021 sõlmitud lepingust tarbija vastu kauba väärtuse vähenemise hüvitise nõue.
3. Osäühingul Locoport korraldada tarbija elukohta toimetatud lepingueseme tagastamine omal kulul.
4. Tuvastada, et osäühingul Locoport ja krediidiandjal puudub õigus nõuda tarbijalt krediidilepingu täitmist, intresside tasumist ning muude krediidilepinguga seotud kulutuste hüvitamist.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kauplejal teatada 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija ja Locoport OÜ sõlmisid 29.septembril 2021 tarbija elukohas müügilepingu, millega kaupleja võttis enesele kohustuse anda tarbijale üle auru puhasti Vaporetto (lisavarustusena pronkshari) ja tarbija võttis enesele kohustuse tasuda ostuhind 1 320,00 eurot. Müügieseme valdus anti tarbijale üle lepingu sõlmimisega samaaegselt. Peale müügilepingu sõlmimist lahkus kaupleja tarbija elukohast ja võttis kaasa kauba pakendi.

Ostuhinna tasumiseks sõlmis tarbija osäühinguga SVEA Finance krediidilepingu (järelmaksuleping 33299005906). Leping sõlmiti ilma sisse makseta; tarbija kohustus 15.oktoobril 2021 tasuma esimese makse summas 32,19 eurot ja edasiselt tegema krediidandi jale igakuiseid osamakseid (47) summas 41,09 eurot.

5.oktoobril 2021 teatas tarbija kauplejale lepingust taganemisest; kaupleja kinnitas taganemisavalduse saamist samal päeval.

Tarbija viis müügieseme kaupleja asukohta, kus kaupleja koostas toote tagastamise /lepingu tühistamise avalduse. Avalduses on märgitud, et tagastatava toote väärtus on vähenenud ja tarbija võlgneb kauplejale 485,00 eurot. Kaupleja selgitas tarbijale, et kaupleja poolt nõutava summa tasumata jätmise korral jääb leping kehtima.

Tarbija väidab, et kaupleja tõi toote tema elukohta avatud pakendis, komplekteeris selle ja juhendas toote presenteerimise käigus selle kasutamist. Tarbija ei ole toodet hiljem kasutanud; mitmeid väidetavalt hüvitamisele kuuluvaid osasid ei ole ta isegi puutunud.

Tarbija palub tuvastada, et tal puudub kaupleja ees hüvitise maksmise kohustus.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et tarbija vastutab toote väärtuse vähenemise eest. Kaupleja on nõus toote tagasi võtma vaid juhul, kui tarbija tasub kompromissina vähemalt 400,00 eurot.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõendite järgi põhineb vaidlusalune võlasuhe müügilepingul, mis on sõlmitud tarbija elukohas. Müügileping ja krediidleping (järelmaksuleping) on majanduslikult seotud lepinguteks VÕS § 414 tähenduses.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 208 järgi kohustub müüja müügilepinguga andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ostjale ülemineku, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu. Lepingute sõlmimise viisist lähtuvalt tuleb lähtuda ka väljaspool kaupleja äriruume sõlmitavatele lepingutele ettenähtud sätteid (VÕS §-d 46-51).

Esmalt käsitab komisjon müügilepingu sõlmimise ja müügieseme kasutamisega seonduvat.

Poolte selgitused kattuvad selles, et kaupleja pakkus tarbijale müügieset, so aurupuhastit 29.septembril 2021 tarbija elukohas. Kaupleja ei ole tõendanud, et tarbija elukohta viidud toode oli uus (kasutamata). Seda asjaolu tuleb eeldada tootja pakendis kauba üleandmisel; kõnealusel juhul oli kauplejal kaasas avatud pakendis toode.

Tarbija on selgitanud, et avatud pakendis kohale toodud müügieseme kasutus piirnes kauba pakkumisel kaupleja poolt juhendatud tegevusega. Kaupleja komplekteeris masina ja julgustas tarbijat erinevaid otsikuid kasutama. Tarbija selgitus on kooskõlas lepingu p-ga 1.1, mille järgi tutvustab kaupleja lepingu sõlmimisel toote põhiomadusi. Kaupleja ei ole tarbija väiteid kummutanud.

Puudub vaidlus selles, et toote kasutusomadusi tutvustati tarbijale enne lepingu sõlmimist; samuti selles, et lepingu sõlmimise järgselt jättis kaupleja esitluse kasutatud toote tarbijale. Seega ei olnud tarbijale üleantud toode lepingu sõlmimise ajal uueväärne. Pooled sõlmisid müügilepingu, mille müügiesemeks oli vähemalt ühe esitluse käigus kasutatud toode.

Iseenesest on õige kaupleja selgitus selles, et tarbijalt eeldatakse lepingust taganemise tähtaja kestel müügiesemega tutvumist viisil ja ulatuses, mida saab teha tavapärasel kaupluses. Seda eelkõige põhjusel, et müügieseme kasutus võib mõjutada müügieseme omadusi ja tuua kaasa asja väärtuse vähenemise. Tarbija on kinnitanud, et ta ei ole toodet peale esitlust kasutanud; komisjoni kasutuses ei ole tõendeid, mis selle väite kummutaks.

Järgnevalt käsitab komisjon lepingust taganemist ja selle tagajärgi.

Pooled ei vaidle selles, et tarbija teatas lepingust taganemisest ja toote tagastamise soovist 5.oktoobril 2021. Komisjoni hinnangul oli avalduse sisu selge; tarbija avaldas tahet vabaneda kauplejaga sõlmitud lepingust.

VÕS § 49 lg 1 järgi on tarbijal õigus väljaspool äriruume sõlmitavast lepingust taganeda põhjust avaldamata 14 päeva jooksul. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 69 järgi muutub kindlale isikule tehtud tahteavaldus kehtivaks selle kättesaamisega; tahteavaldus loetakse kättesaaduks, kui see on saadetud saajale ja saajal on olnud mõistlik võimalus sellega tutvuda. Kaupleja on tarbija tahteavalduse kättesaamist kinnitanud 5.oktoobril 2021, millest saab järeldada, et kauplejal oli võimalus selle sisuga tutvuda.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija on seaduses ettenähtud tähtaja kestel kasutanud lepingust taganemise õigust.

VÕS § 188 järgi lõpetab lepingust taganemise tahteavaldus lepingu; tegemist on ühepoolse kujundusõigusega, mis ei vaja teise poole nõustumust. Tarbija 5.oktoobri 2021 avaldus lõpetas 29.septembril 2021 tarbija elukohas sõlmitud müügilepingu ja pooled vabanesid lepingu täitmise kohustusest. Poolte vahel tekkis tagasitaitmissuhe, mille sisuks on poolte õigused ja kohustused lepingu alusel üleantu välja nõudmises (tagastamises) ja/või väärtuse hüvitamises.

Komisjoni hinnangul on kaupleja tagasitaitmissuhtes andnud tarbijale eksitavaid ja ebaõigeid selgitusi. Ebaõige on kaupleja selgitus selles, et müügieseme võimalikust kasutamisest tekkinud väärtuse vähenemise hüvitise suuruses kokkuleppe puudumise korral jääb leping kehtima. Nagu eespool selgitatud, lõpetab õiguspärane taganemine lepingu ja hilisemad vaidlused seda asjaolu ei muuda.

On õige, et kauba müüjal on õigus saada tarbijalt asja väärtuse vähenemise eest proportsionaalset hüvitist. Siiski vastutab tarbija VÕS § 49-1 lg 3 järgi tagastamisele kuuluva asja väärtuse vähenemise eest üksnes juhul, kui ta on asja kasutanud muul viisil, kui on vaja asja olemuses, omadustes ja toimimises veendumiseks.

Kuivõrd müügileping sõlmiti kasutatud toote üleandmiseks ja kaupleja ei andnud tarbijale üle uueväärset toodet, ei ole kauplejal õigust nõuda tarbijalt ka tagasitaitmissuhtes uueväärse toote tagastamist. Uueväärse toote nõudmiseks pidanuks kaupleja tõendama, et toote tutvustamine toimus kauplejale jääva eksemplariga (näidisega) ning tarbijale anti üle tootja pakendis kasutamata toode. Kaupleja sellekohaseid väiteid ega tõendeid esitanud ei ole. Seega on kauplejal õigus nõuda tarbijalt toodet, mis on komplekteeritud ja mida on eelkirjeldatud viisil kasutatud.

Komisjoni arvates ei ole kaupleja dokument toote väärtuse vähenemise tõendamisel veenev. Toote tagastamises avalduses sisalduv nimekiri ja kaupleja märkused ei tõenda iseenesest väärtuse vähenemist ja/või toote erinevate detailide kahjustusi. Dokumendist ei selgu, miks on erinevad toote osad sellesse nimekirja kantud ning mida kajastab samal real dokumenti märgitud number; numbrite summa ei vasta kaupleja nõudele (485,00). Arvestades tehingu sõlmimise aega ja asjaolusid ning lepingust taganemise aega (5 päeva peale sõlmimist), ei ole eluliselt usutav, et tootele on pärast lepingu sõlmimist tekitatud sedavõrd suured kahjustused. Nagu eelnevalt selgitatud ei saa kaupleja tarbijale üle kanda tema enda poolt lepingueelsest

kasutusest tingitud väärtuse langust ega kulutusi (puhastamise vajadust vmt).

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja ei ole tõendanud tarbijale üleantud müügieseme väärtuse vähenemist selle aja kestel, kui toode oli tarbija valduses.

VÕS § 49-2 lg 1 järgi lasub kauplejal kohustus tagastada lepingust taganemise korral tarbijale ostuhind viivitamata, kuid mitte hiljem, kui 14 päeva möödumisel. Kauplejal on õigus väljamakse tegemisest keelduda seni, kuni tarbija on tagastanud lepingu esemeks olnud asja. Poolte selgitustest ei ole võimalik tõsikindlalt tuvastada, kas ja millises ulatuses on tarbija müügilepinguga seotud krediidilepingut täitnud. Krediidiandja on komisjonile teatanud lepingu lõpetamisest 5.novembril 2021, kuid puudub teave selles, kas lepingu täitmiseks on lepingu kestuse ajal makseid tehtud või mitte.

Krediidilepingusse puutuvalt selgitab komisjon, et VÕS § 49-5 järgi loetakse tarbija müügilepingust taganemisega taganenuks ka sellega majanduslikult seotud krediidilepingust. Lepingust õiguspärase taganemise korral ei tohi tarbijalt nõuda intresside ega kulude tasumist. Tarbijal on õigus keelduda krediidilepingu edasisest täitmisest ning nõuda lepingujärgsete maksete tagastamist. Kui krediiti on andnud kolmas isik ja krediidisumma on juba makstud ettevõtjale, lähevad tarbija lepingust taganemise korral ettevõtja õigused ja kohustused tarbija suhtes üle krediidiandjale. Krediidiandja ja kaupleja omavahelise suhtega seonduv ei mõjuta tarbija õigusi.

Tarbija on avalduse kohaselt pakkunud toote tagastamist, kuid kaupleja on sellest korduvalt keeldunud (viimati 8.11.2021) põhjendusega, et tarbija ei nõustu maksma hüvitist. Kaupleja ei ole sellele väitele vastuväiteid esitanud.

Komisjon juhib kaupleja tähelepanu sellele, et võimalik vaidlus tagastatava toote omaduste üle ei muuda taganemisega lõppenud lepingut uuesti siduvaks. Taganemisest tulenevad ettevõtja nõuded tarbija vastu piirduvad üksnes §-des 49-2 lõikes 2 ja 49-3 sätestatuga.

VÕS § 49-3 lg 2 järgi ei lasu tarbijal asja tagastamise kohustust, kui müügieseme on toimetatud tarbija koju lepingu sõlmimise ajal ja seda ei saa selle olemuse tõttu tavalise postiga tagasi saata; sellises olukorras toimetab kaupleja asja ära omal kulul. Kõnealusel juhul tegi kaupleja pakkumuse ja sõlmis lepingu tarbija elukohas; kaupleja andis müügieseme tarbijale üle tema elukohas ning viis ära kauba pakendi. Tarbijal puudub võimalus tagastada pakendamata toode posti teel.

Seega loetakse tarbija asja tagastamise kohustuse täitnuks, kui ta on teatanud kauplejale asja tagastamise soovist ja teinud kauplejale võimalikuks asja kättesaamine. Kõnealusel juhul on tarbija kahel korral pakkunud kaupleja asukohas kauba tagastamist, kuid kaupleja on ebaõigete põhjendustega toote vastuvõtmisest keeldunud.

Tarbija on avaldanud valmisolekut müügieseme tagastada ning teinud selleks rohkem, kui seaduses on nõutud. Tehingu asjaolusid ja tagasitäitmissuhtes tehtud toiminguid arvestades lasub müügieseme tagasi võtmise ja sellega kaasneva kulu kandmise kohustus kauplejal. Komisjon peab siiski vajalikuks selgitada, et tarbijal lasub hoolsuskohustus kaupleja vara säilimise eest.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja ei ole tõendanud tarbija vastu rahalise nõude olemasolu; tarbija avaldus hüvitise nõude puudumises tuleb rahuldada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Veiko Kopamees
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/